

**Euroopan alueiden
komitea**

Puhe alueiden ja kuntien tilasta Euroopan unionissa

Vasco Alves Cordeiro Euroopan alueiden komitean puheenjohtaja

11. lokakuuta 2022

#SOTEULocal

**Euroopan alueiden
komitea**

Puhe alueiden ja kuntien tilasta Euroopan unionissa

puheenjohtaja Vasco Alves Cordeiro

Alueet ja kunnat solidaarisuuden, edistyksen ja toivon tuojina

Euroopan alueiden komitean 151. täysistunto

tiistai 11. lokakuuta 2022

Arvoisat kollegat

Jälleen on tullut aika tarkastella unionin alueiden ja kuntien tilaa.

Olisin voinut valmistella komean puheen kauniine sanoineen ja äänitehosteineen,

mutta haluan mieluummin tuoda esiin kuntiemme, alueidemme ja yhteisöjemme todellisen
äänen:

työntekijän, maanviljelijän, yksityisyrittäjän, työnantajan – eli kansalaisen – äänen.

Se ääni kuuluu nuorelle, joka haluaisi jo elää itsenäisesti muttei löydä mistään kunnollista
asuntoa.

Vanhemmalle, joka yrittää löytää lapselleen hyvän ja kohtuuhintaisen hoitopaikan.

Työntekijälle, joka ei tiedä, mistä saa kunnollisen työpaikan, kun tehdas suljetaan.

Pienyrittäjälle, joka joutui laittamaan lapun luukulle ja irtisanomaan työntekijänsä, koska kulut nousivat kymmenkertaisiksi.

Yhdelle niistä miljoonista ihmisistä, jotka pakenivat eurooppalaisesta maasta, Ukrainasta, jättäen kaiken taakseen, kun silmitön ja laitton sota tuhosi heidän elämänsä, ja jotka miettivät nyt, mitä seuraavaksi.

Turistille ja leiriläiselle, jotka juoksivat pakoon metsäpaloa.

Isovanhemmille, jotka pelkäävät, saavatko lapsenlapset kasvaa vanhoiksi elinkelpoisessa ympäristössä, jossa ilmaa voi hengittää turvallisesti.

Kansalaiselle, joka ei ole varma, kuuleeko kukaan.

Euroopan alueiden ja kuntien tila riippuu siitä, millaisia ihmisten elinolosuhteet ovat kaikessa moninaisuudessaan eri puolilla Eurooppaa. Vastaavasti myöskään Euroopan unionin tilaa ei voida arvioida täysin aukottomasti, jos EU:n alueiden ja kuntien olosuhteet jätetään huomiotta.

Me paikallis- ja aluetason demokraattiset edustajat tiedämme – koska näemme sen päivittäin –, että huolet ja pelot, joiden kanssa miljoonat eurooppalaiset kamppailevat, ovat perusteltuja ja niihin on löydettävä vastauksia.

Kukaan meistä poliittisessa luottamustehtävässä ja demokraattisessa vastuussa olevista ei voi väistää velvollisuutta antaa vastauksia.

Me olemmekin vastanneet: vastauksemme on solidaarisuus.

Meillä on tästä kerrottavana monia tarinoita, joista voimme olla ylpeitä. Koko Euroopan unionin pitäisi olla ylpeä niistä.

On Puolan pääkaupunki Varsova, jossa 14 000 vapaaehtoistyöntekijää on ottanut vastaan enemmän ukrainalaispakolaisia kuin Italia ja Ranska yhteensä ja huolehtinut heidän majoituksestaan, terveydenhuollostaan, koulutukseen pääsystä ja oikeudellisesta avusta.

On Antwerpenin kaupunki, joka on panostanut covid-19-pandemian mielenterveysseurausten hoitamiseen kaikkein haavoittuvimpien väestöryhmien, erityisesti nuorten, keskuudessa.

On Lappeenranta, jossa on rakennettu seitsemän hulevesikosteikkaa luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi.

On tšekkiläinen Moravia-Sleesia, joka näyttää tietä ilmastoneutraaliin talouteen uudelleen kouluttamalla 5 000 ihmistä ja siirtymällä käyttämään sähköautoja ja päästöttömiä autoja.

On La Rioja Espanjassa, missä sukupuolten tasa-arvo on kytketty kiinteästi hallintotapaan budjettiasioista julkishallintoon, suunnitelmia laaditaan työelämän ja yksityiselämän yhteensovittamisen tukemiseksi ja yrityksiä kannustetaan parantamaan naisten työllistymismahdollisuuksia.

On Ranskan Poitiers, missä on alueiden komiteankin vaatiman pysyvän vuoropuhelun hengessä perustettu sosiaaliasuntojen vuokralaisista, vapaaehtoistyöntekijöistä, paikallisista yrittäjistä ja kansalaisyhteiskunnan edustajista muodostuva kansalaiskokous muokkaamaan yhteisöä.

Listaa voisi jatkaa monilla muilla esimerkeillä ja tarinoilla alueista ja kunnista, jotka kaikkialla unionissa näyttävät joka päivä tietä eteenpäin vastaamalla ihmisten huoliin ja pelkoihin ja tarjoamalla ratkaisuja.

Nämä esimerkkitapaukset kautta Euroopan ovat vahva osoitus siitä, että alueet ja kunnat ovat malliesimerkkejä solidaarisuudesta, edistyksestä ja toivosta sekä eurooppalaisten arvojen ja periaatteiden noudattamisesta.

Haluankin antaa tunnustuksen keskeisen tärkeälle työlle, jota pormestarit, kunnanvaltuutetut, aluejohtajat ja alueministerit sekä kaikki viranomaiset tekevät unionissamme päivittäin ja kaikkialla. Te teette Euroopasta totta joka päivä.

Tätä ei kukaan saa unohtaa, vaan kaikkien pitää tietää se.

Arvoisat kollegat

Alueiden ja kuntien tila, jota tänään teille esittelen, ei synny tyhjiössä rajojemme sisällä kaukana maailman haasteista.

Vladimir Putin lähetti raajan sotakoneensa Ukrainan kimppuun yli seitsemän kuukautta sitten. Se on kylvänyt tuhoa ja kuolemaa tavalla, jota ei Euroopassa enää pitkään aikaan ole tarvinnut muistaa. Hyökkäys ei ole vain hyökkäys suvereenia valtiota vastaan, vaan se on myös hyökkäys arvojamme eli vapautta, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta vastaan.

Hyökkäys kohdistuu kaikkeen siihen, mitä Euroopan unioni edustaa.

Se kohdistuu jokaiseen meistä.

Euroopan alueet ja kunnat ovat vastanneet sotasireeneihin solidaarisuudella.

Olemme tarjonneet suojaa, avanneet koulumme, järjestäneet majoitusta, jakaneet ensiapupaketteja ja lähettäneet ajoneuvoja.

Samalla kun olemme hoitaneet näitä hätätoimia, mietimme jo jatkoa: jälleenrakennetun Ukrainan valoisaa tulevaisuutta, johon kuuluu rauha ja edistyminen kohti Euroopan unionin jäsenyyttä.

Ukrainan jälleenrakentamisen edistämiseksi perustettu kuntien ja alueiden eurooppalainen yhteenliittymä, jonka olemme käynnistäneet yhdessä EU:n ja Ukrainan paikallis- ja alueviranomaisten kumppanijärjestöjen kanssa, pyrkii edistämään jälleenrakennustoimien onnistumista helpottamalla kaupunkien ja alueiden välistä yhteistyötä. Yhteenliittymän

tehtävänä on myös painottaa paikallisen ja alueellisen hallintotason tärkeyttä jälleenrakentamisessa.

Ukrainan kaupunkeihin eilen tehdyt iskut olivat muistutus siitä, että matka rauhaan on pitkä ja että päättävaisytemme ei saa horjua. Kannatamme suvereenia Ukrainaa ja sen alueellista koskemattomuutta ja yhtenäisyyttä. Tätä eivät mitkään valekansanäänestykset muuta.

Tämän viestin solidaarisuudesta ja päättäväisyydestä haluan välittää ukrainalaisille ja Ukrainan alueille ja kunnille.

Ette ole yksin. Tuemme teitä täysin ja koko ajan tässä hirvittävässä koettelemuksessa.

Tämän viestin haluan välittää myös puheenjohtaja von der Leyenille ja Euroopan komissiolle. Ukrainan jälleenrakentaminen on historiallisen suuri tehtävä. Olemme tyytyväisiä ilmoituksesta, että Ukrainan jälleenrakentamiseen osoitetaan 100 miljoonaa euroa sitoumuksena tulevaisuutta varten. Paikallisviranomaisilla on tässä tärkeä rooli: haluamme auttaa.

Meillä on myös konkreettinen ehdotus Berliinin jälleenrakennuskonferenssia varten: erillinen budjettikohta alueellista ja paikallista jälleenrakennusyhteistyötä varten.

Olemme vastanneet kutsuun ja olemme valmiit tekemään enemmänkin.

Antakaa meille työkalut, niin me teemme työn.

Arvoisat kollegat

Tämän hirvittävän sodan sosiaaliset ja taloudelliset seuraamuksetkin tuntuvat täällä syvästi. Energiakriisi koettelee kotitalouksia, erityisesti heikoimmassa asemassa olevia, sekä yrityksiä ja julkishallintoa.

Talvi lähestyy, ja alueet ja kunnat ovat jälleen niitä, jotka ovat ensimmäisinä auttamassa kansalaisia hädässä.

Näemme huolestuttavia merkkejä kaikkialla Euroopassa: kaupungeista uhkaa loppua sähkö, ja niillä on vaikeuksia tarjota palveluja, kuten julkista liikennettä, jätehuoltoa tai jopa lämmitystä kouluihin, jotta oppilaita ei tarvitsisi lähettää kotiin opiskelemaan etäyhteyden päähän.

Huonelämpötilan alentaminen julkisissa rakennuksissa, yövalaistuksen sammuttaminen monumenteista, nopeusrajoitusten alentaminen kunnallisilla teillä, uusiutuviin energialähteisiin investoiminen ja valistuksen jakaminen ovat eräitä monista alue- ja paikallistasolla toteutetuista aloitteista.

Tilanne ei kuitenkaan ole helppo, ja solidaarisuus on jälleen vaarassa Euroopassa. Tästä syystä paikallis- ja alueviranomaisia on tuettava niiden energiansäästötoimissa, ja komitea tekee asiassa oman osuutensa.

Unioni, jossa ihmisten täytyy valita syömisen ja lämmittämisen välillä, ei voi säilyä lujana.

Arvoisat kollegat

Energia-alalla tällä hetkellä vallitseva vaikea tilanne on osa laajempaa yhtälöä ja yhteiskuntiemme laajempaa muutosta.

Vähennämme riippuvuuttamme fossiilisista polttoaineista hurjalla vauhdilla, mutta sen ei pitäisi tapahtua vain siksi, että ne tulevat Venäjältä.

Tätä olisi pitänyt tehdä jo vuosikymmenten ajan ilmastoneutraaliin talouteen siirtymiseksi. Tämän kesän hirvittävät tulipalot ovat jälleen vakava muistutus nykyisestä ilmastohätätilasta. Kyse on henkiinjäämisestä.

Huomenna keskustelemme visiostamme COP27-kokousta silmällä pitäen. Koska käsittelyssä on nyt ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva maailmanlaajuinen tavoite, varmistakaamme, että se perustuu siihen, mitä paikallistasolla tehdään. Ilmastokriisin kaltaiset maailmanlaajuiset haasteet voidaan ratkaista nopeammin, helpommin ja tehokkaammin, jos meidät ja kansalaiset otetaan mukaan.

Instituutiona meillä on myös velvollisuus toimia. Tästä syystä olemme jo ryhtyneet tekemään alueiden komiteasta ilmastoneutraalia toimielintä: tavoitteena on vähentää vuotuisia hiilidioksidipäästöjämme 30 prosenttia vuoden 2030 loppuun mennessä. Ryhdymme myös välittömiin toimiin toimielimen energiankulutuksen pienentämiseksi.

Tämän ei pitäisi koskea pelkästään hallintoa. Ehdotankin, että aloitamme poliittisen raportoinnin ilmastotoimistamme seuraavassa komitean kotipaikan ulkopuolisessa työvaliokunnan kokouksessa, joka pidetään Ruotsissa keväällä. Luotan siihen, että jokainen osallistuu tähän työhön ja näyttää esimerkkiä omalla toiminnallaan.

Arvoisat kollegat

Olemassaoloamme uhkaavan ilmastokriisin ja julman Ukrainan sodan seurauksien lisäksi olemme eläneet jo melkein kolme vuotta covid-19-pandemian keskellä. Siitä ja sen inhimillisistä, sosiaalisista ja taloudellisista kustannuksista on tullut arkipäivää.

Kaikki nämä haasteet voidaan tiivistää tarpeeseen tehdä unionista paikka, jossa voidaan elää terveessä ympäristössä ja joka pitää tarkoituksensa mukaisesti kiinni perusarvoistaan. Tämä alkaa riittävästä investoinneista.

Koheesiopolitiikka on vuosikymmenten ajan auttanut kaventamaan alueellisia eroja. Olen ylpeä siitä, että voimme luottaa läheisimpään kumppaniimme ja liittolaiseemme, komission jäseneen Elisa Ferreiraan.

Nykypäivän kriisit, kuten pandemian hallinta ja siitä elpyminen, Ukrainasta siirtymään joutuneiden ihmisten vastaanottaminen sekä energiakriisi, ovat panneet koheesiopolitiikan kovalle koetukselle.

Siksi nyt onkin oikea hetki aloittaa keskustelu koheesiopolitiikan tulevaisuudesta. Huomenna käynnistämme uuden Cohesion Alliance -foorumin yhdessä alueiden ja kuntien tärkeimpien järjestöjen kanssa. Siitä tulee alan tärkein keskustelufoorumi, jolle osallistuvat liittolaisemme mutta myös ne, jotka on vielä saatava vakuuttumaan koheesiopolitiikan lisäarvosta.

Periaate koheesioon kohdistuvien haittavaikutusten välttämiseksi on nostettava etusijalle, ja työ sen puolesta alkaa nyt.

Koheesiopolitiikan lisäksi kaikissa muissakin EU:n politiikoissa, joilla on suuria alueellisia vaikutuksia, on oltava vahva alueellinen ulottuvuus.

Alueiden komitea pyrkii siksi varmistamaan, että kaikissa EU:n toimintapolitiikoissa otetaan huomioon komission jäsenen Elisa Ferreiran aiemmin tänä vuonna esittämä koheesioon kohdistuvien haittavaikutusten välttämisen periaate.

Tämä on erityisen ajankohtaista nyt myös siksi, että Euroopan komissio on ilmoittanut monivuotisen rahoituskehysten uudelleentarkastelusta ensi vuonna. Kyseinen budjetti laadittiin erilaisessa maailmantilanteessa, ja sitä on nyt muutettava uusien tarkoitusten mukaiseksi: sen avulla on varmistettava Euroopan strateginen riippumattomuus, valmistauduttava Ukrainan jälleenrakentamiseen ja varauduttava uusiin terveysuhkiin. Budjettia on siis mukautettava, ja siitä on tehtävä kunnianhimoinen talousarvio kaikkien kansalaisten hyväksi. Tarkistus ei kuitenkaan saa heikentää tärkeimpiä toimintapolitiikkoja, kuten koheesio politiikkaa.

Tulevissa EU:n investointipolitiikoissa ja -välineissä olisi otettava opiksi Next Generation EU -välineestä saaduista kokemuksista: niiden laadinnassa tai toteutuksessa ei juuri ollut mukana alue- tai paikallisviranomaisia. Toistan jälleen kerran, että vain ottamalla alueet ja kunnat mukaan EU:n politiikoilla ja ohjelmilla voidaan saavuttaa parhaat tulokset ja vahvistaa yhteisöjämme.

Kestävien investointien varmistaminen ja sellaisten uudistusten toteuttaminen, jotka tekevät unionista oikeudenmukaisemman ja tehokkaamman, kulkevat rinta rinnan meitä yhdistävän yhteiskuntasopimuksen kanssa. Kuten olen ennenkin todennut, sosiaalinen ahdinko on Euroopassa nykyään suurta, ja nyt kun laadimme huomisen politiikkaa, emme saa unohtaa Euroopan yhdentymisen alkuperäistä tehtävää: sosiaalisen edistyksen varmistamista.

Meidän on unionin nimissä varmistettava alueillamme ja kunnissamme asuntojen saatavuus, nostettava lapset köyhyydestä, edistettävä sukupuolten tasa-arvoa, tarjottava laadukkaita työpaikkoja kaikille, koulutettava nuoria ja kehitettävä sairaaloitamme. Vuonna

2023, joka on Euroopan osaamisen teemavuosi, meidän on hyödynnettävä kaikki paikalliset ja alueelliset kykymme tällaisen sosiaalisen Euroopan rakentamiseksi, jossa ketään ei jätetä jälkeen.

Arvoisat kollegat

Ennen kuin pääsette kertomaan näkemyksiänne Euroopan unionin alueiden ja kuntien tilasta haluan jakaa ajatuksiani siitä, miksi me teemme tätä työtä. Olemme sitoutuneet muuttamaan asioita, koska meillä on siihen paitsi demokraattinen valtuutus myös demokraattinen velvollisuus.

Kun Maastrichtin sopimus allekirjoitettiin 30 vuotta sitten, eurooppalaiseen demokratiaan lisättiin uusi ulottuvuus, jota me edustamme: paikallinen ja alueellinen ulottuvuus, toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvominen, demokraattisen unionin peruspilari.

Nyt kun Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi antaa päätelmänsä 30 vuotta myöhemmin, vaatimukset alue- ja paikallistason vieläkin suuremmasta osallisuudesta kaikissa EU:n politiikoissa sekä uusista vuoropuhelukanavista ovat vain kasvaneet.

Me alueiden komiteassa olimme jo ymmärtäneet tämän ja vaatineet käynnistämään jatkuvan vuoropuhelun kansalaisten kanssa. Demokratia ei ole pysähtynyt tila, vaan sen perusta laajenee koko ajan ja osallistumiskanavat lisääntyvät niin, että herkkä tasapaino edustuksellisten toimintatapojen ja neuvottelupohjaisten toimintatapojen välillä säilyy.

Tästä syystä olemme olleet edelläkävijöitä nuorten osallistamisessa. Se ei johdu siitä, että kuluva vuosi on nuorison teemavuosi, vaan siitä, että juuri tätä kannatamme. Voimme kaikki olla ylpeitä siitä, että seuraavassa täysistunnossa julkaisemme nuorisoa ja demokratiaa koskevan EU:n peruskirjan, joka on laadittu yhteistyössä nuorten ja nuorisjärjestöjen kanssa.

Tästä syystä alueiden komitea on myös valmis tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sellaisten hankkeiden järjestämisessä, joilla vahvistetaan naisten asemaa paikallis- ja aluevaaleissa.

Alueiden komitealla oli aktiivinen rooli Euroopan tulevaisuuskonferenssin päätelmien laatimisessa, joten meillä on myös oikeutettu tehtävä päätelmien panemisessa täytäntöön omilla tasoillamme sekä sisäisen työn tekemisessä nykyisten perussopimusten puitteissa. Jos valmistelukunta kutsutaan koolle – mitä alueiden komitea kannattaa –, olemme totta kai valmiit osallistumaan ja tuomaan paikallis- ja aluetason äänen kuuluville tässä perustuslaillisessa toiminnassa.

Sitä odottaessa emme aio olla toimettomia. Vaaleilla valittuina paikallis- ja aluetason edustajina meidän velvollisuutenamme on varmistaa, että paikallis- ja aluetaso pääsee vaikuttamaan Euroopan tason keskusteluun riittävän ajoissa.

Vaikka konferenssi on päättynyt, työ jatkuu. Meidän aloitettava valmistautuminen seuraaviin Euroopan parlamentin vaaleihin ja uuteen vaalikauteen. Meidän olisi jo käynnistettävä erilaisia valmistautumiseen tähtääviä aloitteita, joiden avulla muodostetaan visio ennen seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja esiteltävää tulevan Euroopan komission strategista toimintaohjelmaa ja poliittisia suuntaviivoja varten.

Olemme poliittinen edustajakokous, jolla on neuvoa-antava tehtävä, ja lausunnoillamme on erittäin suuri lisäarvo, jos ne annetaan EU:n politiikan kehittämis- ja päätöksentekoprosessin oikeassa vaiheessa. Meidän on oltava parhaassa mahdollisessa asemassa, jotta voimme vaikuttaa strategisesti Euroopan komission seuraavaan työohjelmaan ja seuraavaan puheeseen unionin tilasta.

Arvoisat kollegat

Tehtäväluettelo on pitkä. Odotukset ovat suuret.

Valitsitte minut puheenjohtajaksi 100 päivää sitten, ja olen valmis työskentelemään kaikkien teidän kanssanne vahvemman ja oikeudenmukaisemman Euroopan puolesta, koheesio politiikan puolustamiseksi ja edustajakokouksemme poliittisen profiilin korottamiseksi.

Meillä on velvollisuus saada aikaan tuloksia ja poistaa huoli kuntiemme ja alueidemme asukkaiden silmistä ja puheista.

Meidän on lisättävä solidaarisuutta, yhteenkuuluvuutta ja demokratiaa Euroopan unionin alueiden ja kuntien tilan parantamiseksi. Näin koko unionin tila paranee ja kirkastuu.

Kiitos.

Euroopan alueiden komitea

Euroopan alueiden komitea (AK) on EU:n alue- ja paikallisedustajien poliittinen kokous, ja sen 329 jäsentä edustavat EU:n kaikkia 27:ää jäsenvaltiota. Komitean jäsenet ovat vaaleilla valittuja aluehallitusten puheenjohtajia, aluevaltuustojen jäseniä, pormestareita sekä kunnan- ja kaupunginvaltuustojen jäseniä, jotka ovat demokraattisessa vastuussa yli 446 miljoonalle unionin kansalaiselle. AK:n tärkeimpinä tavoitteina on tuoda alue- ja paikallisviranomaiset sekä näiden edustamat yhteisöt mukaan Euroopan unionin päätöksentekoprosessiin ja tiedottaa näille EU:n toimintalinjoista. Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston on kuultava sitä politiikanaloista, jotka vaikuttavat alueisiin ja kuntiin. Komitea voi vedota Euroopan unionin tuomioistuimeen varmistaakseen EU:n lainsäädännön noudattamisen siinä tapauksessa, että toissijaisuusperiaatetta rikotaan tai alue- tai paikallisviranomaisten asemaa loukataan.

Euroopan alueiden komitean viestintäosaston laatima

Brussels, lokakuuta 2022

© European Union, 2022

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË

Tel. +32 22822211 | e-mail: visuals@cor.europa.eu | www.cor.europa.eu

[@EU_CoR](https://twitter.com/EU_CoR) | [/european.committee.of.the.regions](https://www.facebook.com/european.committee.of.the.regions) | [/european-committee-of-the-regions](https://www.linkedin.com/company/european-committee-of-the-regions) | [@EU_regions_cities](https://www.instagram.com/EU_regions_cities)